

Rehberlik ve Araştırma Merkezi (RAM)

İl/ilçe düzeyinde özel eğitim hizmetleri ile birlikte rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerini sunan ve bu hizmetlerin eğitim kurumlarında sunulmasını koordine eden **rehberlik ve araştırma merkezleri** ülkemizde bu hizmetlerin gelişimi noktasında önemli bir yer teşkil etmektedir.

RAM rehberlik hizmetleri ile özel eğitim hizmetlerini planlayarak hizmetlerin koordineli bir şekilde yürütülmesini sağlayan kurumdur. Rehberlik ve araştırma merkezleri; özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitsel değerlendirme, tanılama, izleme ve yönlendirme hizmetlerini yürüterek birey için en az sınırlandırılmış eğitim ortamını önerir, birey ve ailesine destek eğitim ile rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri sunar.

Rehberlik ve araştırma merkezleri sorumlu olduğu bölgedeki rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesine ilişkin çalışmalarda bölgesindeki rehber öğretmen/psikolojik danışmanlara ve okullara destek sunmakta ve koordinatörlük görevi yapmaktadır. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine ilişkin görev alanındaki konularla ilgili öğretmenlere, ailelere, öğrencilere ve yöneticilere yönelik eğitim faaliyetleri yürütmektedir. Rehberlik ve araştırma merkezleri velilere sunmuş oldukları hizmetlerle de velilerin çocuklarının eğitimi ile ilgili her türlü desteği alabildikleri önemli kurumlardan biridir.

Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri il yürütme komisyonu tarafından öğrencilerin rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine ilişkin ihtiyaçları değerlendirilerek eğitim kurumlarının okul rehberlik ve psikolojik danışma programında yer vermekle yükümlü olduğu yerel hedefler belirlenir.

Rehberlik ve araştırma merkezleri; rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri bölümü ve özel eğitim hizmetleri bölümü olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri bölümü, okul rehberlik ve psikolojik danışma, psikososyal destek, bireysel ve grupta psikolojik danışma ve rehberlik ile araştırma geliştirme olmak üzere dört temel hizmet alanında faaliyet göstermektedir. Bu hizmet alanlarının görevleri aşağıda kısaca açıklanmıştır:

Okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmet alanı kapsamında okul rehberlik ve psikolojik danışma programının hazırlanmasında eğitim kurumlarına müşavirlik hizmeti sunulmaktadır. Rehber öğretmen/ psikolojik danışmanı bulunmayan eğitim kurumlarında genel ve yerel hedeflere yönelik çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Eğitim kurumları ziyaret edilerek rehber öğretmen/psikolojik danışmanlara, öğretmenlere ve eğitim kurumu yöneticilerine müşavirlik hizmeti sunulmaktadır. Eğitim kurumlarının talep ve ihtiyaçları doğrultusunda öğrencilerin sosyal duygusal, akademik ve kariyer gelişimlerini desteklemek amacıyla öğrencilere, ailelere, öğretmenlere yönelik eğitim etkinlikleri düzenlenmektedir. Buldukları bölgedeki öğrencilerin rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine ilişkin ihtiyaçlarını belirlemek amacıyla çalışmalar yapılmaktadır. İş birliğini güçlendirmek, alanla ilgili güncel bilgileri ve uygulamalardaki iyi örnekleri paylaşmak amacıyla rehber öğretmen/psikolojik danışmalara yönelik toplantılar düzenlenmektedir.

Psikososyal destek hizmet alanı kapsamında eğitim kurumlarından ulaştırılan risk altındaki öğrencilere ait verileri birleştirerek sorumluluk bölgesine ilişkin risk haritası oluşturulmaktadır. Bağımlılıkla mücadele kapsamında çalışmalar yürütülmektedir. Hakkında danışmanlık tedbir kararı verilen çocuğa ve çocuğun bakımından sorumlu kişilere psikososyal destek hizmetleri sunulmaktadır.

Psikososyal destek hizmetlerine yönelik grup rehberlik etkinlikleri ve psikoeğitim programları uygulanmaktadır. Psikososyal destek hizmetlerinin yürütülmesinde il ve ilçe müdürlüklerine müşavirlik hizmeti sunarken, ulusal veya bölgesel etkileri olan afet ve acil durumlarda bölgede sunulan psikososyal destek hizmetlerinin koordinasyon merkezi olarak görev yapmaktadır.

Bireysel ve grupla psikolojik danışma ve rehberlik hizmet alanı kapsamında bireylerin kendini keşfetmesi, bilişsel, duygusal ve davranışsal düzeyde güçlendirilmesi amacıyla ruh sağlığı danışmanlığı hizmeti sunulmaktadır. Aile bireyleri arasındaki iletişim ve ilişkiyi geliştirmek, aile bireylerinin psikolojik iyi oluşlarını desteklemek, ailelere ihtiyaç duydukları konularda bilgi vermek ve gerekli becerileri kazandırarak aile sistemini güçlendirmek amacıyla aile danışmanlığı hizmeti sunulmaktadır.

Bireyin ilgi, yetenek, kişilik özellikleri ve mesleki değerleri açısından kendini tanıması, seçeneklerini fark etmesi, kariyer kararı vermesi gibi konularda kariyer gelişim sürecini desteklemek amacıyla kariyer danışmanlığı hizmeti sunulmaktadır. Danışma hizmeti talep eden ve özel eğitim ihtiyacı olan bireyin yaşam kalitesini ve bağımsız yaşam becerilerini arttırmak için bireye ve ailesine rehabilitasyon danışmanlığı hizmeti sunulmaktadır. Bireyi tanıma çalışmaları gerçekleştirilmekte ve bireyi tanıma araçlarının geliştirilmesine katkı sağlanmaktadır. Bireylerin rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin müdahale alanı ya da rehber öğretmen/psikolojik danışmanın mesleki yeterlikleri dışında kalan bir uzmanlık alanında yardıma ihtiyaç duyması durumunda, yardım alabileceği düşünülen daha yetkin uzman kişi, kurum ve kuruluşlara yönlendirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Araştırma geliştirme hizmet alanı kapsamında buldukları bölgenin ihtiyaçları doğrultusunda bilimsel araştırma yöntem ve tekniklerini kullanarak her eğitim öğretim yılında en az bir araştırma yapma görevi bulunmaktadır. Yapılan araştırma sonuçları doğrultusunda il ve ilçe müdürlüklerine danışmanlık yaparak rehberlik ve araştırma merkezi koordinasyonunda çalışmalar planlanmakta ve yürütülmektedir. Araştırma sonuçları raporlaştırılarak gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşmakta, kongre ve sempozyumlarda sunulmakta veya yayımlanabilmektedir. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine ilişkin sorumluluk bölgesindeki ihtiyaçlar doğrultusunda sunulan hizmetlerin niteliğinin geliştirilmesi amacı ile projeler hazırlanmaktadır. Bu projelerin geliştirilmesinde ve uygulanmasında gerektiğinde üniversiteler veya diğer ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılmaktadır. Öğrencilere, ailelere, öğretmenlere yönelik rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine ilişkin broşür, bülten, dergi, kitapçık gibi yayınlar, psikoeğitim programları, grup rehberlik etkinlikleri ile eğitim içerikleri hazırlanarak ilgili hizmet alanında görevli personelin kullanımına sunulmaktadır. Eğitim kurumlarında görevli rehber öğretmen/psikolojik danışmanların bilgi ve becerilerini arttırmaya yönelik konferans, panel gibi bilimsel etkinlikler düzenlenmektedir. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde kullanılacak ölçme araçlarının tespiti, temini, geliştirilmesi ile rehberlik ve psikolojik danışma servislerine dağıtımına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

RAM'lar il ve ilçe millî eğitim müdürlüklerine bağlı olarak faaliyet gösterirler. Ancak RAM'ların MEB bünyesinde bağlı oldukları ana birim Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğüdür. Bu nedenle RAM'lar özel eğitim hizmetleri alanında merkezde ve taşrada önemli roller üstlenirler.